

MINISTRI MÄÄRUS

nr ....

**Asendushoolduse peremajade rajamise ja
rekonstrueerimise toetamine**

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 2 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega reguleeritakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 4 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud perioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika fondide meetmete nimekirja (edaspidi *meetmete nimekiri*) meetme 21.4.1.2 „Lastele ja peredele suunatud teenused on kvaliteetsed ja vastavad perede vajadustele“ sekkumise „Laste heaolu suurendav sotsiaaltaristu“ elluviimiseks toetuse andmist.

(2) Toetusega panustatakse:

- 1) ÜSS2021_2027 § 3 lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse kinnitatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 4 „Sotsiaalsem Eesti“ erieesmärgi „Tõrjutud kogukondade, madala sissetulekuga leibkondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, sealhulgas erivajadustega inimeste sotsiaalmajandusliku kaasamise edendamine integreeritud meetmete, muu hulgas eluaseme- ja sotsiaalteenuste kaudu“ meetme „Lastele ja peredele suunatud teenused on kvaliteetsed ja vastavad perede vajadustele“ raames rahastatava sekkumise „Laste heaolu suurendav sotsiaaltaristu“ eesmärkide saavutamisse;
- 2) Eesti riigi eelarvestrateegia 2025.–2028. aasta heaolu tulemusvaldkonna laste ja perede programmi meetme 1.2 „Laste ja perede heaolu ning vägivalda ohvrite õiguste tagamine toimiva lastekaitse- ja ohvriabisüsteemi kaudu“ tegevuse 1.2.3 „Laste ja perede ning ohvriabi valdkonna arendamine“ eesmärkide saavutamisse;
- 3) Heaolu arengukava 2023–2030 alaeesmärgi „Lapsed ja pered“ tegevussuuna „Asendushooldust vajavatele lastele asutuste asemel peres kasvamise võimaluste tagamine ja asendushoolduselt elluastuvate noorte vajaduspõhine toetamine“ saavutamisse.

(3) Määruse alusel antav toetus ei ole riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

§ 2. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on asendushooldust vajavatele lastele peresarnaste, keskkonnasõbralike ja ökonoomsete elamistingimuste loomine ja olemasolevate elamistingimuste parandamine.

(2) Toetuse andmise tulemusena on peresarnastes tingimustes asendushoolduse osakaal suurenenud ja rajatud või rekonstrueeritud on vähemalt kaheksa kuuekohalistest pere- või asenduskodudest koosnevat üksust, mis on avalikele teenustele ligipääsetavas asukohas, ning on lapse- ja keskkonnasõbralikud, ligipääsetavad, energiasäästlikud ja kuluefektiivsed.

(3) Toetuse andmine panustab:

1) heaolu arengukava 2023–2030 alaeesmärgi 1 „Lapsed ja pered“ mõõdiku „Laste suhtelise vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse määr“ vähenemise saavutamisse;

2) meetmete nimekirja väljundnäitaja „Arendatud taristute arv“ saavutamisse.

(4) Toetatavad tegevused arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706), artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ning panustavad Riigikogu 12. mai 2021. a otsuse „Riigi pikaajalise arengu strateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ (edaspidi *strateegia „Eesti 2035“*) aluspõhimõtete hoidmisse ja sihi „Ühiskond“, alasihi „Hooliv ühiskond“ saavutamisse.

(5) Lõikes 4 nimetatud aluspõhimõtete hoidmist ja sihi saavutamist, tasakaalustatud regionaalset arengut, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust ning keskkonna- ja kliimaeesmärke toetaval moel hinnatakse järgmiste strateegia „Eesti 2035“ mõõdikutega:

1) rahulolu kohaliku omavalitsuse (edaspidi KOV) teenustega;

2) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik;

3) ligipääsetavuse näitaja;

4) elamute ja mitteelamute energiatarve.

§ 3. Rakendusüksus ja rakendusasutus

(1) Rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).

(2) Rakendusasutus on Sotsiaalministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulud, abikõlblikkus ja toetuse määr

§ 4. Toetatavad tegevused

(1) Projekti tegevused peavad panustama §-s 2 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse.

(2) Toetatavad tegevused peavad vastama asendushooldusteenuse osutamiseks kehtestatud tervisekaitse nõuetele ning ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 29. mai 2018. a määrusele nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“.

(3) Toetust ei anta projektile, mille tegevused on tehtud enne abikõlblikkuse perioodi.

(4) Toetatavad tegevused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud

„ei kahjusta oluliselt” põhimõttega, mille kohaselt ei tekitata olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnanäesmärgile. Taristuinvesteeringute puhul peab olema tagatud kliimakindlus.

§ 5. Kulude abikõlblikkus

(1) Kulu on abikõlblik, kui see on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused” (edaspidi *ühendmäärus*) §-ga 15 või § 20 lõike 1 punkti 1 kohase kindlasummalise makse alustega ning käesolevas määruses sätestatud tingimuste ja taotluse rahuldamise otsusega.

(2) Abikõlblikud on järgmised § 4 lõikes 1 sätestatud tegevuste elluviimiseks vajalike tööde tegemise kulud vastavalt §-s 7 sätestatud piirmääradele ja taotluse rahuldamise otsusele:

- 1) projektijuhtimine;
- 2) kinnisasja omandamine, mis moodustab kuni 10% abikõlblikest kuludest;
- 3) projekti ettevalmistamisega seotud uuringute, auditite ja analüüside ning maakorraldustoimingute ja keskkonnamõjude hindamise tegemine;
- 4) kliimakindluse tagamise hindamise aruande koostamine vastavalt ühendmääruse lisa 3 B-osas sätestatule;
- 5) detailplaneeringu koostamine, ehitusgeoloogiliste ja -geodeetiliste tööde tegemine;
- 6) katastrimõõdistamine ja muud maakorraldustoimingud;
- 7) ehitusprojekti koostamine ja ekspertiis, sealhulgas litsentsitasud;
- 8) ligipääsetavuse ekspertiisi ja auditi koostamine, et tagada kogu ehituse ja ümbritseva taristu ligipääsetavus nägemis-, kuulmis-, liikumis- ja intellektipuudega inimestele;
- 9) omanikujärelevalve tegemise kulud;
- 10) ehitustööde ettevalmistustööd, sealhulgas lammutamine;
- 11) jäätmete taaskasutus ja ohutu kõrvaldamine selliste jäätmete puhul, mida ei ole võimalik taaskasutusse suunata (nt ohtlikud jäätmed);
- 12) ehitamine vastavalt ehitusprojektile;
- 13) autorijärelevalve;
- 14) ehitise toimimiseks vajalike kommunikatsioonide rajamine ja liitumise kulud;
- 15) ehitisse paigaldatava lapsedisõbraliku ja nende arengut ja vanust arvestav sisustus, kohtkindlad seadmed ja tehnika;
- 16) taastuvenergiasüsteemid, automaatika ja targad juhtimisseadmed, sealhulgas andurid ja andmehõivesüsteemid ning nende paigaldamine;
- 17) krundi valgustuse, liikumisteede, parkimisala ja elektrisõidukite laadimispunkti rajamine;
- 18) krundi haljastuse rajamise ja kohtkindla väliinventari paigaldamise kulud;
- 19) Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrus nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine” teavitustegevusega seotud kulud;
- 20) käibemaks, kui on võimalik näidata, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole projekti raames tasutud käibemaksu sisendkäibemaksuna õigust maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel ning raamatupidamises kajastatakse käibemaksu otsearvestuse meetodit.

§ 6. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood peab jääma vahemikku määruse jõustumise kuupäevast kuni 2028. aasta 31. detsembrini.

(2) Projekti elluviimine peab algama hiljemalt kolme kuu jooksul rakendusüksuse taotluse rahuldamise otsuse tegemise kuupäevast.

§ 7. Toetuse osakaal abikõlblikest kuludest

Toetuse osakaal on maksimaalselt 73,2% abikõlblike kulude maksumusest, mis jaguneb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja riikliku kaasfinantseeringu vahel vastavalt 70% ja 3,2%. Maksimaalne toetus taotluse kohta on 522 857,20 eurot. Toetuse saaja kohustuslik omafinantseering on minimaalselt 26,8% abikõlblikest kuludest.

3. peatükk

Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

§ 8. Nõuded taotlejale ja partnerile

(1) Taotlejaks ja partneriks võib olla KOV või asendushooldusteenust pakkuv sihtasutus või mittetulundusühing, mille asutajaks on KOV, osaühing või aktsiaselts, mille osanikuks või aktsionäriks on KOV ning kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 2 punkti 9 tähenduses KOV valitseva mõju all oleva üksus.

(2) Taotleja ja partner peavad vastama ühendmääruse § 3 lõigetes 2 ja 4 sätestatule.

§ 9. Taotleja ja partneri kohustused

Taotleja ja partner on kohustatud täitma ühendmääruse § 2 lõikes 3 sätestatud nõudeid.

§ 10. Nõuded taotlusele

(1) Ühendmääruse § 2 lõikes 1 nimetatud e-toetuse keskkonnas esitatav taotlus ja projekti kirjeldus peavad sisaldama lisaks ühendmääruse § 4 lõigetes 1–3 sätestatule järgmisi andmeid ja dokumente:

- 1) kirjeldus, kuidas projektiga rajatakse või rekonstrueeritakse piirkonna asendushooldusel kasvavatele lastele, avalikele teenustele (ühiskondlik transport, lasteaed, kool, tervishoiuteenus) ligipääsetavas asukohas, lapse- ja keskkonnasõbralikud, ligipääsetavad, energiasäästlikud ja kuluefektiivsed peremajad ning, kuidas projekt panustab meetmete nimekirja väljundnäitaja „Arendatud taristute arv“ saavutamisse;
- 2) kinnitus, et projektiga järgitakse asjakohaseid keskkonnavalaseid õigusakte ja „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtet;
- 3) projekti tulude ja kulude analüüs;
- 4) projekti riskianalüüs;
- 5) abikõlblike kulude suurus, mille aluseks on tõendusmaterjal koostatud, säästlik, parima hinna ja kvaliteedi suhtega kulude eelarve;
- 6) teave taotluses nimetatud projekti kuludele mujalt toetuse taotlemise ja saamise kohta;
- 7) kinnitus, et projekti elluviimisel ei riivata Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi ega puuetega inimeste õiguste konventsioonis sätestatud õigusi ja projekti elluviimisel kaasatakse võimalusel lapsi neile arengu ja vanusele sobiliku lahenduse rajamisel;
- 8) partneri kaasamisel partneri rolli kirjeldus projekti elluviimisel ja sellekohane partneri kinnitus;
- 9) kui toetuse taotleja ei ole kinnisvara omanik, siis kinnisvara omaniku nõusolek, kokkulepe või luba ehitustegevuse teostamiseks, mis tagab toetuse saamisega võetavate kohustuste täitmise.

(2) Toetuse taotleja võib ühes taotlusvoorus esitada ühe toetuse taotluse, üks taotlus võib sisaldada mitme objekti ehitust või rekonstrueerimist.

4. peatükk

Taotlusvooru avamine

§ 11. Taotlusvooru avamise korraldus

(1) Rakendusamet esitab rakendusüksusele taotlusvooru ajakava ja eelarve.

(2) Taotlusvooru tähtajast ja taotlusvooru eelarvest teavitab rakendusüksus avalikkust ja sihtrühmi oma veebilehel vähemalt üks kuu enne taotlusvooru avamise päeva.

5. peatükk

Toetuse taotlemine ja taotluste menetlemine

§ 12. Taotluse esitamine ja menetlemine

(1) Taotluse esitamine toimub jooksvalt alates taotlusvooru väljakuulutamisest kuni selle teates nimetatud tähtpäevani või taotlusvooru eelarve vabade vahendite lõppemiseni, kui see saabub enne taotlemise tähtpäeva, millest annab rakendusüksus teada oma veebilehel.

(2) Taotluse esitab taotleja esindusõiguslik isik e-toetuse keskkonna kaudu, lähtudes e-toetuse keskkonna andmeväljadest.

(3) Taotluse vastuvõtmisele kohaldatakse ühendmääruse §-s 5 sätestatud.

(4) Taotluse menetlemise tähtaeg on kuni 40 tööpäeva taotluste esitamise tähtpäevast arvates, mida võib pikendada kuni 20 tööpäeva ühendmääruse § 6 lõikes 2 nimetatud juhul.

§ 13. Taotleja, partneri, taotluse ja projekti nõuetele vastavaks tunnistamine

(1) Taotluse nõuetele vastavuse tuvastamine toimub vastavalt ühendmääruse §-s 6 sätestatud ja käesolevale määrusele.

(2) Rakendusüksus tunnistab taotleja ja partneri nõuetele vastavaks juhul, kui nad vastavad §-s 8 sätestatud nõuetele.

(3) Rakendusüksus tunnistab taotluse nõuetele vastavaks juhul, kui on täidetud §-s 10 sätestatud nõuded.

§ 14. Projektide hindamine ning valikukriteeriumid ja -metoodika

(1) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlust hinnatakse vastavalt lisale 2 järgmiste valikukriteeriumide alusel:

1) projekt vastavus valdkondlikele arengukavadele, projekti mõju rakenduskava erieesmärkidele ning meetme eesmärkide ja tulemuste saavutamisele, projekti panus toetuse andmise eesmärkide ja tulemuste täitmisel, projekti mõju piirkonna sotsiaalhoolekandeteenuste osutamisele – maksimaalselt 8 punkti;

2) projekti põhjendus; projekti eesmärgipüstitus, planeeritud tulemuste saavutamiseks kavandatud tegevuste tõhusus ja tegevuste ajakava realistlikkus – maksimaalselt 9 punkti;

3) projekti kuluefektiivsus; ettenähtud tegevuste ja lahenduste kuluefektiivsus, planeeritud eelarve realistlikkus ja mõistlikkus – maksimaalselt 6 punkti;

4) taotleja ja partneri võimekus projekti ellu viia; taotleja ja partneri kogemus, organisatsioonilised ja tehnilised eeldused projekt kavandatud viisil ellu viia, tagades kestlikkuse ja jätkusuutlikkuse, sealhulgas taristuinvesteeringute edasised tegevus- ja hoolduskulud – maksimaalselt 3 punkti;

5) projekti kooskõla strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega ning panus § 2 lõikes 4 ja 5 sätestatud horisontaalsete põhimõtete saavutamisse – maksimaalselt 3 punkti.

(2) Projekti hinnang loetakse positiivseks, kui projekti koondhinne on vähemalt 20 ning see ei ole saanud:

1) lõike 1 punktis 1 nimetatud hindamiskriteeriumis koondhinnet, mis on väiksem kui 6;

2) lõike 1 punktis 2 nimetatud hindamiskriteeriumis koondhinnet, mis on väiksem kui 5;

3) lõike 1 punktides 3–5 nimetatud hindamiskriteeriumides koondhinnet, mis on väiksem kui 9.

(3) Igat projekti hindavad erapooletud, sõltumatud ja usaldusväärsed valdkonna eksperdid, kes vastavad ÜSS2021_2027 § 11 lõikes 2 sätestatud nõuetele.

(4) Rakendusüksusel on õigus vajaduse korral kaasata projektide hindamisse täiendavaid eksperte, kooskõlastades eelnevalt eksperdi valiku rakendusasutusega.

(5) Ekspertid peavad eelnevalt kinnitama oma sõltumatust ja erapooletust vastava projekti hindamisel ning menetluse käigus taotleja kohta saadud teabe mitteavaldamist. Kui ekspert on seotud projekti ettevalmistamisega või toetuse taotlejaga või projekti partneriga, kohustub ta viivitamata teavitama rakendusüksust huvide konfliktist ja taandama end taotlusvooru projektide hindamisest. Huvide konflikti korral valib rakendusüksus projekti hindama teise sama valdkonna eksperdi.

§ 15. Taotluse rahuldamise tingimused ja kord

(1) Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamise otsused vastavalt ühendmääruse § 8 lõikele 1. Rahuldamisele kuuluvad nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused, mis § 14 lõikes 1 nimetatud hindamiskriteeriumide alusel on saanud sama paragrahvi lõikes 2 sätestatud positiivse hinnangu.

(2) Taotlused kuuluvad rahuldamisele vastavalt nende esitamise järjekorrale.

(3) Taotlused kuuluvad rahuldamisele kuni taotlusvooru toetuse eelarve lõppemiseni.

(4) Kui taotluste rahaline maht on suurem kui rahastamise eelarve vabade vahendite jääk, tehakse vastavalt §-le 17 taotluse osalise rahuldamise otsus.

(5) Kui vastavalt lisale 1 esitatakse toetuse taotlusi piirkonna toetuse eelarve osakaalule väiksemas mahus, antakse toetus teiste piirkondade projektidele, eelistades ajaliselt varem esitatud taotlust.

(6) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse ühendmääruse § 8 lõikes 4 sätestatu.

(7) Taotluse rahuldamise otsus tehakse taotlejale teatavaks e-toetuse keskkonna kaudu kuue tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

§ 16. Taotluse rahuldamata jätmise tingimused ja kord

(1) Taotlus jäetakse rahuldamata ühendmääruse § 8 lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel.

(2) Menetluses olevate taotluste kohta, mille rahaline maht ületab meetme taotluste rahastamise eelarve vaba jäägi ja, mida ei ole võimalik vastavalt ühendmääruse § 9 lõikes 1 sätestatule osaliselt rahuldada, tehakse ühendmääruse § 8 lõike 2 punkti 5 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsus.

(3) Taotluse rahuldamata jätmise kohta tehakse otsus, mis edastatakse taotlejale e-toetuse keskkonna kaudu kuue tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

§ 17. Taotluse osaline või kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Taotluse võib osaliselt rahuldada vastavalt ühendmääruse § 9 lõikes 1 sätestatule.

(2) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega vastavalt ühendmääruse § 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatule.

(3) Taotluse võib osaliselt rahuldada tingimusel, et taotleja on nõus rakendusüksuse ettepanekuga vähendada taotletud toetuse summat või muuta projektis kavandatud tegevusi.

Kui taotleja ei ole rakendusüksuse ettepanekuga nõus, teeb rakendusüksus otsuse jätta taotlus rahuldamata.

(4) Taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse põhjal ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksetele. Õigus toetusega seotud maksetele tekib toetuse saajal pärast rakendusüksuse poolt tingimuse saabumise või täitmise tuvastamist toetuse saaja esitatud teabe põhjal, välja arvatud juhul, kui rakendusüksusel on võimalik teavet tuvastada infosüsteemist või avalikust andmeallikast.

6. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 18. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja sellekohase kirjaliku avalduse alusel ja rakendusasutusega kooskõlastatult ühendmääruse §-des 12 ja 13 sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Kui toetust on antud kindlasummaise maksena, siis on võimalik muuta üksnes projekti abikõlblikkuse perioodi.

(3) Taotluse rahuldamise otsuses ühendmääruse § 12 lõike 2 punktides 1–3 nimetatud asjaolude muutmise korral kontrollitakse enne otsuse tegemist muudatuste asjakohasust, vajalikkust ja vastavust valikukriteeriumidele.

(4) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 20 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise avalduse saamist.

(5) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta tagasiulatuvalt, kui see aitab kaasa projekti tulemuste saavutamisele ja muudatus on põhjendatud.

§ 19. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse osaliselt või täielikult kehtetuks vastavalt ühendmääruse §-s 14 või § 37 lõikes 7 sätestatule.

(2) Toetuse saajal tuleb saadud toetus tagastada lõikes 1 nimetatud otsuse kohaselt.

7. peatükk

Toetuse saaja, partneri ja rakendusüksuse õigused ja kohustused

§ 20. Toetuse saaja ning partneri õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada rakendusüksuselt teavet ja selgitusi, mis on seotud määruses sätestatud nõuete ning toetuse saaja ja partneri kohustustega.

(2) Toetuse saaja on kohustatud esitama kõik projektiga seotud muudatused rakendusüksusele.

(3) Toetuse saaja on kohustatud esitama hiljemalt esimese väljamakse taotlemisel ühendmääruse lisa 3 B-osa kohase kliimakindluse tagamise hindamise tulemuse.

(4) Toetuse saaja on kohustatud täitma teavitamisnõudeid vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud nõuetele.

(5) Toetuse saaja on kohustatud tagama projektiga rajatavates või rekonstrueeritavates peremajades ligipääsetavuse, nii füüsilise keskkonna kui ka digitaalsete teenuste puhul.

(6) Toetuse saaja ja partner on lisaks ühendmääruse §-des 10 ja 11 sätestatule kohustatud tagama:

- 1) projekti elluviimiseks vajalike õigusaktides ette nähtud lubade ja kooskõlastuste olemasolu;
- 2) projekti eesmärkide elluviimise ning saavutama taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tulemused ja projekti raames valmiva objekti eeldatava funktsionaalsuse kokkulepitud mahu, sealhulgas kandma võimalikud projekti kallinemisega seotud kulud;
- 3) rajatud ja rekonstrueeritud taristu eesmärgipärase kasutamise viie aasta jooksul projektile tehtud lõppmaksest arvates, välja arvatud juhul, kui tegevuste muudatused on rakendusasutusega kooskõlastatud;
- 4) riigihanke alusdokumentide rakendusüksusele eelnõustamiseks esitamise, välja arvatud kindlasummalise makse alusel abikõlblike kulude hüvitamise korral.

§ 21. Projekti riigihanke alusdokumentide eelnõustamiseks esitamise kord

(1) Toetuse saaja ja partner esitavad § 20 lõike 6 punktis 4 nimetatud juhul rakendusüksusele riigihanke alusdokumentide eelnõu kümme tööpäeva enne riigihankemenetluse algatamist ja hankelepingu muudatuse eelnõu vähemalt viis tööpäeva enne hankelepingu muudatuse sõlmimise kavandatud tähtaega.

(2) Rakendusüksus hindab käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaste dokumentide kavandite vastavust riigihangete seadusele ja taotluse rahuldamise otsusele ning annab eelhinnangu koos soovitusetega.

§ 22. Rakendusüksuse õigused ja kohustused

(1) Rakendusüksusel on õigus:

- 1) teha toetuse saaja ja partneri juures kuludokumentide ja projekti tegevuste elluviimise kontrolli;
- 2) tutvuda projekti ettevalmistamise ja tööde tegemise käigus koostatavate dokumentidega;
- 3) nõuda lisaandmete ja -dokumentide esitamist taotluses sisalduva projekti kestuse, tegevuste, eesmärkide, tulemuste ja kulude kohta, mis tõendavad projekti nõuetekohast elluviimist ning toetuse saaja ja partneri kohustuste nõuetekohast täitmist;
- 4) lõpetada toetuse väljamaksmine ning nõuda toetuse osalist või täielikku tagastamist, kui toetuse saaja või partner rikub ÜSS2021_2027-is või selle alusel antud määrustes sätestatud tingimusi või kaldub muul viisil kõrvale taotluses või taotluse rahuldamise otsuses sätestatust;
- 5) keelduda toetuse väljamaksmisest, kui toetuse saaja või partneri majanduslik olukord on halvenenud selliselt, et toetuse kasutamine või projekti elluviimine on ohustatud;
- 6) teha muid ÜSS2021_2027-is ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud toiminguid.

(2) Rakendusüksus täidab lisaks ÜSS2021_2027 § 8 lõikes 2 sätestatule järgmisi kohustusi:

- 1) teavitab toetuse saajat tema suhtes vastuvõetud otsusest;
- 2) kontrollib projekti elluviimist, sealhulgas kasutusloa või -teatise olemasolu;
- 3) koostab taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse ja edastab selle rakendusasutusele teadmiseks;
- 4) teavitab rakendusasutust toetuse kasutamise takistustest;
- 5) teeb projektide üle järelkontrolli viie aasta jooksul pärast projekti lõppmakse tegemist, et veenduda projekti elluviimise tulemusena soetatud vara ja rajatud või rekonstrueeritud taristu sihtotstarbelises kasutamises.

8. peatükk Aruannete esitamine

§ 23. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti elluviimise kohta vahearuarande e-toetuse keskkonna kaudu kaks korda aastas 31. detsembri seisuga hiljemalt 15. jaanuaril ja 30. juuni seisuga hiljemalt 15. juulil, rakendusüksuse nõudmise või taotluse rahuldamise otsuses sätestatu korral tihedamini.

(2) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu 30 kalendripäeva jooksul projekti määratud abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast arvates.

(3) Projekti vahe- ja lõpparuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:

- 1) andmed projekti edenemise kohta, sealhulgas tehtud tööd ja tegevused, tulemuste ja eesmärkide saavutamine, muu hulgas näitajate täitmine;
- 2) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;
- 3) projekti lõpparuanne peab sisaldama andmeid projekti elluviimise ja tulemuste kohta, sealhulgas tehtud töid, teavet strateegia „Eesti 2035“ põhimõtete ja näitajate kohta, millega hinnatakse horisontaalsetesse põhimõtetesse panustamist, ja hinnangut projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele.

(4) Rakendusüksus kinnitab aruande kümne tööpäeva jooksul selle rakendusüksuse e-toetuse keskkonnas esitamisest arvates. Rakendusüksusel on õigus nõuda aruande täiendamist.

9. peatükk

Toetuse maksmise tingimused

§ 24. Toetuse maksmine

(1) Projekt, mille kogumaksumus on üle 200 000 euro, makstakse toetuse saajale toetust vastavalt ühendmääruse § 27 lõike 1 punktis 2 sätestatule tegelike kulude alusel või ettemaksena § 30 lõike 1 punkti 3 alusel.

(2) Projekti, mille kogumaksumus on kuni 200 000 eurot, makstakse toetuse saajale toetust ühendmääruse § 20 lõike 1 punkti 1 kohaselt kindlasummalise maksena vastavalt ühendmääruse § 28 lõikes 2 sätestatule ja taotluse rahuldamise otsuses määratule.

(3) Toetuse maksete ja ettemaksete tegemisel lähtutakse ühendmääruse §-dest 24–26 ning käesolevas määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud maksete tegemise täpsustavatest tingimustest ja korrast.

(4) Tegelike kulude alusel väljamaksete tegemisel arvestatakse abikõlblike kulude tõendamisel ainult raamatupidamise algdokumentide alusel ja pangaülekandega tasutud kuludega.

(5) Makse ja ettemakse saamise aluseks nõutud dokumendid ja tõendid esitatakse rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu vähemalt üks kord kuus, kui kulud on tekkinud, ettemakse saamisel juhindutakse ettemakse kinnikandmiseks ühendmääruse § 30 lõigetest 4 ja 5.

(6) Toetuse kindlasummalise väljamakse tegemiseks peavad makse aluseks olevad tegevused olema lõpetatud, tööde üleandmise-vastuvõtmise akt vormistatud. Kindlasummaline makse tehakse vastavalt taotluse rahuldamise otsuses määratud etappidele ning see võib põhineda muu hulgas tehtud tööde üleandmise-vastuvõtmise aktile. Kui

kindlasummalise makse lõpptulemus jääb saavutamata, siis etappide eest juba makstud toetus nõutakse tagasi.

(7) Tegelike kulude alusel toetuse maksmise eelduseks on:

- 1) projekti tegevuste elluviimine, abikõlblike kulude tekkimine ja vastavate kulude tasumine;
- 2) projekti tegevustest tingitud kulude tekkimist tõendavate kuludokumentide või nende koopiade esitamine rakendusüksusele.

(8) Toetuse saaja on kohustatud esitama ettemakse korral rakendusüksusele vastavalt lepingus sätestatud tingimustele ja tähtaegadele ettemaksega seotud töö, kauba või teenuse üleandmist ja kulu tasumist tõendavad dokumendid 15 kalendripäeva jooksul lepingust tuleneva tähtaja möödumisest arvates

§ 25. Makse menetlemise peatamine

Rakendusüksus võib toetuse maksmise aluseks olevate dokumentide kasutamise tõendamise menetlemise osaliselt või täielikult peatada ühendmääruse §-s 33 sätestatud juhul.

10. peatükk Finantskorrektsioonid ja vaided

§ 26. Finantskorrektsioonide tegemine ja toetuse tagastamine

(1) Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus makstakse tagasi vastavalt ÜSS2021_2027 §-des 28–30 ja ühendmääruse §-des 34–38 sätestatule.

(2) Ettemakse korral, kui toetuse saaja ei ole ettemakse kasutamist tõendanud vastavalt § 21 lõikes 4 sätestatud tähtajaks, on toetuse saaja kohustatud tõendamata ettemakse tagastama 15 kalendripäeva jooksul. Tagasimakse tähtaja ületamisel kohaldatakse finantskorrektsiooni ja nõutakse ettemakse tagasi või tasaarveldatakse väljamaksmisele kuuluva toetusega.

§ 27. Vaide esitamine

Rakendusüksuse toimingute või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaide rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021_2027 §-s 31 sätestatule. Rakendusüksus lahendab vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Signe Riisalo
sotsiaalkaitseminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Maarjo Mändmaa
kantsler

Lisa 1 Toetuse eelarve jaotus piirkondade kaupa
Lisa 2 Hindamisleht

